
This is the **published version** of the bachelor thesis:

Lemus Martín, Georgina de; Cases Pallarès, Lluís, dir. Quines diferències i similituds presenta la legislació electoral en les eleccions parlamentàries d'Escòcia i Catalunya?. 2025. (Grau en Dret)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/319322>

under the terms of the license

Treball de Fi de Grau

Grau en Dret

Quines diferències i similituds presenta la legislació electoral en les eleccions parlamentàries d'Escòcia i Catalunya?

Alumna: Georgina de Lemus Martín

Tutor: Lluís Cases Pallares

Curs: 2024 - 2025

"Parliament is the very heart of our democratic system."
Carles III, rei del Regne Unit de la Gran Bretanya i Irlanda del Nord

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ.....	7
2. MARC TEÒRIC.....	9
2.1. Definició de sistema electoral.....	9
2.2. Models de sistemes electorals: proporcionalitat, majoria i representativitat.....	9
2.3. Breu descripció del context històric i polític d'Escòcia i Catalunya.....	11
3. LA LEGISLACIÓ ELECTORAL A ESCÒCIA.....	12
3.1. Sistema electoral parlamentari escocès: característiques i funcionament.....	12
3.2. Llindars electorals i requisits d'accés.....	13
3.3. Evolució i reformes recents en la legislació electoral escocesa.....	13
4. LA LEGISLACIÓ ELECTORAL A CATALUNYA.....	14
4.1 Sistema electoral parlamentari català: característiques i funcionament.....	14
4.2 Distribució d'escons i circumscripcions.....	15
4.3 Llindars electorals i altres requisits d'accés.....	16
4.4 Evolució i reformes recents en la legislació electoral catalana.....	17
5. COMPARACIÓ ENTRE LA LEGISLACIÓ ELECTORAL ESCOCESA I CATALANA.....	18
5.1 Diferències en el sistema de distribució d'escons.....	18
5.2 Comparació de llindars i barreres d'accés.....	18
5.3 Efectes de les diferències en la representació política.....	19
5.4 Anàlisi dels punts forts i febles de cada sistema.....	20
6. IMPACTE DE LA LEGISLACIÓ ELECTORAL EN LA REPRESENTACIÓ DEMOCRÀTICA.....	20
6.1 Com influeix el sistema electoral en la diversitat política i en la representativitat.....	20
6.2 Efectes sobre el multipartidisme i la formació de governs.....	21
6.3 Casos concrets d'efectes legislatius: exemples d'Escòcia i Catalunya.....	22
7. CONCLUSIONS.....	23
8. BIBLIOGRAFIA ELECTRÒNICA.....	25

RESUM

La legislació electoral de Catalunya i Escòcia reflecteix diferències significatives derivades del seu context històric i institucional. Tot i compartir l'objectiu de garantir la representació democràtica, Catalunya aplica un sistema proporcional amb circumscripcions provincials, que pot generar distorsions en la proporcionalitat del vot. Tanmateix, aquest desequilibri respon al desig de garantir la presència de territoris menys poblats al Parlament i d'evitar una concentració excessiva de poder a les zones urbanes.

Escòcia, en canvi, utilitza un sistema mixt (Mixed Member Proportional System) que combina la representació directa i proporcional per assegurar una distribució d'escons més equilibrada. Aquest estudi comparatiu permet analitzar les implicacions de cada model en termes de proporcionalitat, representació territorial i qualitat democràtica, així com la necessitat d'equilibrar la igualtat de vot amb la cohesió territorial.

Paraules clau: legislació electoral, sistema de votació, representativitat, eleccions parlamentàries, Catalunya, Escòcia.

ABSTRACT

The electoral legislation of Catalonia and Scotland reflects significant differences arising from their historical and institutional context. Despite sharing the objective of guaranteeing democratic representation, Catalonia applies a proportional system with provincial constituencies, which can generate distortions in the proportionality of the vote. However, this imbalance responds to the desire to guarantee the presence of less populated territories in Parliament and to avoid an excessive concentration of power in urban areas.

Scotland, on the other hand, uses a mixed system (Mixed Member Proportional System) that combines direct and proportional representation to ensure a more balanced distribution of seats. This comparative study allows us to analyze the implications of each model in terms of proportionality, territorial representation and democratic quality, as well as the need to balance equality of vote with territorial cohesion.

Keywords: electoral legislation, voting system, representation, parliamentary elections, Catalonia, Scotland.

AGRAÏMENTS

Aquest treball no hauria estat possible sense l'ajuda i el suport de diverses persones a les quals vull expressar el meu agraïment.

En primer lloc, m'agradaria agrair al meu tutor, Lluís Cases, la seva orientació i assessorament durant tot el procés d'elaboració del TFG. La seva orientació ha estat fonamental per estructurar i desenvolupar aquest estudi comparatiu.

També m'agradaria donar les gràcies a Robbie Reid, professor de dret escocès al segle XXI durant la meva estada a Escòcia al Programa Exchange. Les seves explicacions sobre el sistema electoral escocès han estat de gran ajuda per entendre les seves particularitats i fer una anàlisi més acurada.

1. INTRODUCCIÓ

En un context global en el qual la representació democràtica juga un paper fonamental en la governabilitat i l'estabilitat institucional, l'anàlisi dels sistemes electorals esdevé un exercici essencial per comprendre com es configuren els parlaments i, en conseqüència, les polítiques que s'hi deriven. En aquest treball es proposa analitzar les diferències i similituds entre la legislació electoral en les eleccions parlamentàries d'Escòcia i Catalunya, dues regions amb un fort sentiment d'identitat nacional i amb estructures polítiques que han evolucionat en el marc dels estats als quals pertanyen: el Regne Unit i Espanya, respectivament. La importància d'aquest estudi radica en la necessitat d'entendre com els sistemes electorals poden influir en la representació política i en la governabilitat. L'anàlisi d'aquestes diferències i similituds pot aportar elements clau per a una millor comprensió de les dinàmiques polítiques en ambdós territoris. Així mateix, aprofundir en aquest estudi pot proporcionar eines d'anàlisi per avaluar l'adequació de certs models electorals i comprendre com diferents configuracions poden afectar el funcionament de la democràcia.

L'objectiu principal d'aquest treball és examinar i comparar els sistemes electorals d'Escòcia i Catalunya en el sistema electoral dels respectius Parlaments, determinant les seves característiques, avantatges i inconvenients, i analitzant l'impacte en la representació democràtica. Per assolir aquest objectiu general, es plantegen diversos objectius específics, com ara descriure les característiques fonamentals dels sistemes electorals escocès i català, analitzar la distribució d'escons i l'impacte de la proporcionalitat en la representació, examinar la presència de llindars electorals i els seus efectes en la formació de governs i comparar els avantatges i inconvenients de cada sistema en termes de governabilitat i pluralisme polític. A més, es pretén analitzar fins a quin punt aquestes diferències tenen una influència directa en la configuració dels parlaments i en l'estabilitat de les institucions polítiques. Com a hipòtesi principal, es planteja que els sistemes electorals d'Escòcia i Catalunya, malgrat les diferències en la seva concepció i aplicació, comparteixen elements comuns destinats a garantir una certa proporcionalitat en la representació política, però amb efectes diferents en la configuració parlamentària i en la formació de governs. A més, es pretén demostrar que aquestes variacions poden tenir conseqüències importants en la representació de minories polítiques i en la distribució del poder polític.

Per dur a terme aquest estudi, he optat per una metodologia basada en l'anàlisi documental i comparativa. He consultat fonts legislatives primàries, com ara les lleis electorals vigents a Escòcia i Catalunya, així com informes oficials i estudis acadèmics sobre els sistemes electorals. L'anàlisi es realitza seguint una estructura comparativa, identificant les principals diferències i similituds entre els dos sistemes i avaluant-ne els efectes en la representació política. Així mateix, he estudiat les reformes legislatives i els canvis que han experimentat aquests sistemes al llarg del temps per determinar si han respost a necessitats específiques o si han mantingut una estructura estable. També he tingut en compte dades estadístiques que permeten observar com la legislació electoral ha afectat la composició parlamentària en diverses eleccions.

El treball es divideix en diverses seccions per tal de desenvolupar de manera ordenada l'anàlisi comparativa. En primer lloc, es presenta el marc teòric i conceptual, on es defineix el concepte de

sistema electoral, es presenten els diferents models existents i es contextualitza històricament la legislació electoral d'Escòcia i Catalunya. A continuació, es descriu la legislació electoral a Escòcia, exposant les seves característiques principals, incloent-hi la distribució d'escons, la proporcionalitat i els llindars electorals. Aquesta secció es complementa amb l'estudi de les reformes recents i de les crítiques que s'han formulat al sistema electoral escocès.

Posteriorment, es presenta la legislació electoral a Catalunya, destacant-ne els aspectes més rellevants com la distribució de circumscripcions i els requisits d'accés. Aquesta secció també inclou una anàlisi de les implicacions polítiques que ha tingut aquest model en les eleccions recents i fins a quin punt ha contribuït a una representació equitativa de les diverses forces polítiques. Seguidament, es duu a terme una comparació entre la legislació electoral escocesa i catalana, realitzant una anàlisi de les diferències i similituds entre ambdós sistemes. Aquesta comparació no només se centra en els aspectes tècnics, sinó també en les conseqüències polítiques que se'n deriven.

Finalment, s'avalua l'impacte de la legislació electoral en la representació democràtica, analitzant com aquests sistemes influeixen en la diversitat política i la formació de governs. Aquest apartat inclou una reflexió sobre els avantatges i inconvenients de cadascun dels models. En acabar, es presenten les principals conclusions derivades de l'anàlisi comparativa i es fan recomanacions, amb la finalitat de contribuir al debat sobre la representació política i la governabilitat.

Amb aquest estudi es busca oferir una perspectiva rigorosa que permeti comprendre millor les dinàmiques polítiques d'aquests dos territoris i aportar elements de reflexió per a futurs debats sobre reformes electorals i models de representació política.

2. MARC TEÒRIC

2.1. Definició de sistema electoral

Per a millor comprensió del sistema electoral, primer és necessari analitzar com es defineix en cada país, en aquest cas Espanya i el Regne Unit. Gràcies a aquest fet podrem establir una definició de referència a partir de les particularitats de cadascun, facilitant així la comparació entre tots dos models. Començant amb l'espanyol, com bé esmenta la pàgina web del Ministeri de l'Interior espanyol, el sistema electoral és: *“El procediment a través del qual els vots es converteixen en representants en les cambres”*. D'altra banda, la pàgina web del Parlament del Regne Unit expressa que el sistema electoral consisteix en: *“[...] el mètode mitjançant el qual triem els nostres representants. Un sistema de votació determina les regles sobre com elegim els partits i candidats”*. Així doncs, podem concloure que el sistema electoral consisteix en el conjunt de mecanismes i normes, que garanteixen la transformació dels vots de la ciutadania en representants polítics.

El sistema electoral és un procediment essencial per al funcionament d'un país, ja que, sense aquest mecanisme, la governabilitat i la representació democràtica perdrien el seu sentit. Per aquest mateix motiu, és important remarcar les funcions bàsiques que compleix el sistema electoral, ja que aquest no sols facilita la participació ciutadana sinó que també assegura una representació diversa i legítima. D'una banda, aquest sistema permet reflectir les preferències polítiques dels ciutadans en els òrgans de govern, la qual cosa assegura que diverses perspectives estiguin representades en el procés de presa de decisions. A més, el sistema electoral contribueix a la legitimitat dels representants i dels governs, ja que són triats per la població a través d'un procediment democràtic.

D'altra banda, un sistema electoral ha de contribuir a l'estabilitat política. Així mateix, ha de facilitar la formació de governs que puguin operar de manera eficient i redueix els conflictes polítics. Així doncs, els sistemes electorals permeten que els representants siguin responsables davant els seus electors, ja que poden ser reelegits o substituïts en les eleccions següents. Finalment, en molts sistemes, es busca afavorir la creació de majories estables, cosa que permet en els governs implementar les seves polítiques de manera eficaç i amb més seguretat.

2.2. Models de sistemes electorals: proporcionalitat, majoria i representativitat

Els models de sistemes electorals són eines clau per a determinar com es tradueixen els vots dels ciutadans en escons dins dels òrgans legislatius d'un país. Entre els principals models, trobem el sistema proporcional, el sistema de majoria i els conceptes de representativitat, cadascun amb característiques i objectius específics que influeixen en el tipus de governabilitat i la qualitat de la representació política que s'aconsegueix. Aquests models responen a les prioritats de cada sistema polític i estableixen diferents graus d'equilibri entre la proporcionalitat dels resultats i la creació de governs estables.

En primer lloc, tenim el sistema de proporcionalitat. El sistema proporcional és un model que busca reflectir de la manera més precisa possible el percentatge de vots obtinguts per cada partit en la

distribució d'escons. Aquest model s'utilitza sovint en països que volen garantir que una àmplia varietat de veus i ideologies estiguin representades en el seu sistema polític, com és el cas d'Espanya. En un sistema proporcional, el nombre d'escons que rep cada partit és, en principi, proporcional als vots obtinguts en l'elecció. Això es pot fer mitjançant mètodes com la regla de la mitjana més alta o el mètode D'Hondt.

Un avantatge del sistema proporcional és que fomenta la pluralitat i evita que un partit amb una majoria simple de vots acapari tot el poder, afavorint la representació de partits minoritaris. No obstant això, aquest sistema sovint requereix la formació de coalicions, ja que és poc freqüent que un partit obtingui la majoria absoluta d'escons. Aquesta necessitat de pactes pot aportar més diversitat en la governabilitat, però pot dificultar la presa de decisions ràpides i generar una major inestabilitat política.

En segon lloc, el sistema de majoria, també conegut com a sistema majoritari o "*first-past-the-post*" en el cas britànic, té un enfocament diferent: guanya el candidat o partit que obté la majoria de vots en cada districte electoral, ja sigui una majoria simple o absoluta. En aquest cas, el guanyador s'emporta l'escó en disputa, i els altres candidats queden exclosos de la representació. Aquest model és predominant en països anglosaxons, com el Regne Unit, i tendeix a afavorir els partits grans, ja que els partits petits tenen més dificultats per aconseguir representació.

Aquest sistema promou la formació de governs estables i facilita la presa de decisions, ja que, en general, el partit guanyador obté una majoria clara. Així i tot, pot generar una manca de proporcionalitat, ja que els partits amb menys suport poden quedar infrarepresentats, la qual cosa pot fer que el sistema sigui menys equitatiu i reflecteixi amb menys precisió la diversitat d'opinions de la societat.

Finalment, la representativitat en el sistema electoral. La representativitat és un concepte central per avaluar l'eficàcia de qualsevol sistema electoral, ja que es refereix a la capacitat del sistema per garantir que totes les veus estiguin adequadament reflectides en els òrgans de govern. En un sistema proporcional, la representativitat es considera alta perquè les forces polítiques s'ajusten més als vots obtinguts. En el sistema majoritari, en canvi, es pot produir una sobrerrepresentació del partit guanyador i una manca de representació de les minories.

Cada país tria el seu sistema en funció de les seves prioritats polítiques i socials. Mentre que el sistema proporcional ofereix una representació més justa i pluralista, el sistema de majoria tendeix a generar governs més forts i estables. Així, els debats entre proporcionalitat, majoria i representativitat són centrals en la construcció dels sistemes democràtics i reflecteixen visions diferents sobre com s'hauria de traduir la voluntat popular en governabilitat efectiva.

2.3. Breu descripció del context històric i polític d'Escòcia i Catalunya

El context històric i polític d'Escòcia i Catalunya té diverses similituds, especialment quant a les seves identitats nacionals diferenciades i els projectes d'autogovern dins d'estats més grans: el Regne Unit i Espanya, respectivament.

Escòcia conserva una identitat nacional diferenciada des de l'època medieval, amb una història de resistència cultural i política davant el domini anglès. Tot i la unió amb Anglaterra al 1707, que va donar lloc a la formació del Regne Unit, Escòcia va mantenir institucions pròpies, com un sistema legal i educatiu autònom. Aquesta continuïtat institucional va permetre que, a mesura que el Regne Unit avançava cap a models de govern descentralitzat, Escòcia pogués reclamar competències pròpies en àrees com a educació, salut i justícia. El procés de descentralització va rebre un impuls clau amb la creació del Parlament escocès el 1998, resultat del referèndum de 1997, que es va veure com una eina per a gestionar millor les necessitats escoceses dins del Regne Unit.

La descentralització a Escòcia ha permès també enfortir els moviments independentistes, amb el Partit Nacional Escocès (SNP) com principal. Aquest partit defensa la independència d'Escòcia i va liderar el referèndum de 2014, on el 45% dels escocesos va votar a favor de la independència. A pesar que el referèndum va fracassar, va demostrar l'existència d'un fort sentiment independentista, alimentat per factors econòmics, polítics i culturals que posen de manifest les diferències amb el govern britànic central.

Catalunya, per part seva, té una identitat nacional històrica que ha persistit malgrat els intents d'assimilació. Després de la Guerra de Successió espanyola (1701-1714), Catalunya va perdre les seves institucions pròpies a través del Decret de Nova Planta de 1716. No obstant això, el sentiment catalanista es va mantenir viu, i a inicis del segle XX, amb la creació de la Mancomunitat de Catalunya (1914-1925), Catalunya va recuperar algunes competències, encara que la dictadura de Primo de Rivera i la posterior de Franco les van suprimir de nou.

Amb la transició democràtica, Catalunya va aprovar l'Estatut d'Autonomia de 1979, que va establir el marc per a un autogovern ampli, amb competències en àrees com a educació, salut, cultura, seguretat ciutadana, i dret civil propi. La reforma de l'estatut de 2006 va ser vista com una ampliació necessària, però la sentència dictada per part del Tribunal Constitucional el 2010 va desencadenar el creixement del moviment independentista. Les tensions amb el govern central espanyol es van intensificar, i el 2017 el Parlament català va organitzar un referèndum d'autodeterminació, declarat il·legal pel Tribunal Constitucional, que va acabar amb una declaració d'independència simbòlica sense efectes jurídics ni reconeixement internacional.

Escòcia i Catalunya han desenvolupat models d'autonomia diferents. A Escòcia, el govern regional treballa en estreta col·laboració amb els ajuntaments locals, i aquesta distribució descentralitzada facilita una major influència de les autoritats locals. En canvi, a Catalunya, el govern regional (Generalitat) té una centralitat més marcada en la gestió de competències, amb una influència notable en les polítiques locals. Això reflecteix models administratius diferenciats: a Escòcia, el model és més

liberal i orientat a la col·laboració amb el sector privat, mentre que a Catalunya hi ha una estructura més centralitzada en el govern regional.

Els factors identitaris i la voluntat de protegir la cultura pròpia han estat essencials en tots dos casos. A Escòcia, la identitat nacional ha estat reforçada per un sistema educatiu i cultural autònom dins del Regne Unit, mentre que a Catalunya la llengua i la cultura catalanes han estat pilars del catalanisme polític.

3. LA LEGISLACIÓ ELECTORAL A ESCÒCIA

3.1. Sistema electoral parlamentari escocès: característiques i funcionament

El sistema electoral del Parlament escocès, regulat al Scotland Act 1998, en el Capítol 46, a la seva Part I, conegut com a Sistema de Membres Addicionals (AMS), combina elements de representació majoritària i proporcional. Aquest sistema es va establir per garantir una representació més equitativa de la diversitat política i per reflectir amb més precisió el vot popular.

El Parlament escocès consta de 129 escons: 73 representants de circumscripció, elegits per un sistema de majoria simple anomenat First Past the Post, i 56 membres regionals, elegits per un mecanisme proporcional basat en llistes de partits. El sistema de majoria simple pot afavorir la sobrerrepresentació dels partits majoritaris, justificant la necessitat d'un complement proporcional mitjançant una segona votació.

Cada votant emet dos vots: un per triar el representant de la circumscripció i un altre per donar suport a un partit o candidat regional. Els 73 escons de circumscripció s'assignen mitjançant un sistema uninominal majoritari: el candidat amb més vots en una circumscripció guanya l'escó. Els 56 membres regionals, en canvi, es divideixen entre vuit regions electorals, amb set escons assignats a cadascuna, per ajustar els resultats generals i garantir una distribució més proporcional. Les vuit regions són: Escòcia Central, Glasgow, Highlands and Islands, Lothian, Escòcia Central i Fife, Nord-est d'Escòcia, Sud d'Escòcia i Oest d'Escòcia.

La distribució d'escons regionals al Parlament escocès es fa mitjançant la fórmula d'Hondt, que busca compensar els avantatges del sistema majoritari utilitzat a les circumscripcions. Aquesta fórmula té en compte els vots que cada partit rep en la votació regional i els escons que ja ha obtingut en circumscripcions uninominals. Per fer el càlcul, els vots regionals de cada partit es divideixen pel nombre d'escons que aquest partit ja té més un. Aquest procés es repeteix per assignar cada escó regional, de manera que els partits que han tingut menys representació directa tinguin més possibilitats d'obtenir escons regionals. Això aconsegueix una representació més proporcional i afavoreix la presència de partits petits o minoritaris al Parlament.

Aquest sistema mixt busca equilibrar l'estabilitat i la proporcionalitat, promovent una representació política diversa. Tanmateix, genera crítiques com la possible confusió derivada de la doble votació o la competència entre representants de circumscripció i regionals dins del mateix territori. Per exemple,

un diputat elegit per una circumscripció i un diputat regional del mateix partit poden representar zones superposades amb mandats potencialment divergents. Així mateix, poden aparèixer discrepàncies entre el percentatge de vot obtingut i el nombre d'escons obtinguts.

En conseqüència, el sistema electoral escocès combina l'eficiència de la representació directa amb la correcció proporcional, reflectint millor la pluralitat del vot ciutadà.

3.2. Llíders electorals i requisits d'accés

El sistema electoral escocès no estableix un lílndar percentual formal per a l'accés al Parlament, a diferència d'altres sistemes de representació proporcional matitzada, com ara l'alemany. Tanmateix, el disseny del sistema regional i l'aplicació de la fórmula D'Hondt actuen com una barrera de facto per a les candidatures amb poc o dispers suport.

Per accedir-hi a través d'escons regionals, els partits han d'obtenir un suport significatiu a la seva regió. A la pràctica, els partits amb menys del 5% del vot regional tenen poques possibilitats d'obtenir representació, tot i que aquest lílndar no està establert formalment. Aquest lílndar pot variar segons la mida de la regió i el grau de fragmentació del vot.

Pel que fa a les candidatures, els partits poden presentar llistes regionals amb un màxim de dotze candidats per regió. Els candidats poden presentar-se simultàniament a la votació de circumscripció i a la llista regional; si guanyen un escó de circumscripció, el seu nom s'elimina de la llista.

Els candidats independents també poden competir per escons regionals, però necessiten acumular un volum suficient de vots a tota la regió, cosa que els situa en desavantatge en comparació amb els partits establerts.

Aquest sistema, amb lílndars implícits i requisits flexibles, promou la inclusió i permet que noves veus entrin al Parlament, tot i que també planteja reptes per als partits petits o independents que no poden concentrar el seu suport territorial.

3.3. Evolució i reformes recents en la legislació electoral escocesa

La llei electoral escocesa ha evolucionat significativament des de la creació del Parlament el 1999, amb l'objectiu d'adaptar-se a les noves realitats polítiques i millorar la transparència i l'eficiència electorals.

La Llei de reforma electoral escocesa de 2020 és una reforma notable: estableix un cicle electoral fix de cinc anys per a les eleccions generals, en lloc dels quatre anys anteriors, amb la intenció d'evitar la superposició amb altres processos electorals del Regne Unit. La reforma també amplia les competències del Parlament escocès per regular assumptes electorals, com ara establir dates alternatives en situacions excepcionals, com es va veure durant la pandèmia de la COVID-19. També reforça el paper de la Comissió Electoral, que assessora formalment el president del Parlament en

assumpes electorals. En aquest mateix marc, s'han implementat mesures per millorar l'accessibilitat i fomentar la participació electoral, com ara la possibilitat de vot anticipat i l'extensió del dret a vot als joves de 16 i 17 anys a les eleccions escoceses, una mesura que s'havia aplicat inicialment el 2015 i que es consolida amb aquesta reforma.

Entre els debats més recents, i tal com ha esmentat el professor John Curtice, expert en política escocesa, destaca la proposta d'introduir llistes formals per reduir la fragmentació parlamentària i la revisió del nombre d'escons regionals per adaptar-se als canvis demogràfics, tot i que aquestes reformes encara no s'han materialitzat.

En general, el sistema electoral escocès aconsegueix combinar l'eficiència d'un model majoritari amb la justícia de la representació proporcional matitzada, alhora que garanteix la governabilitat i el respecte per la pluralitat política del país.

4. LA LEGISLACIÓ ELECTORAL A CATALUNYA

4.1 Sistema electoral parlamentari català: característiques i funcionament

El sistema electoral del Parlament de Catalunya es regeix actualment per una combinació de disposicions de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i la Llei orgànica del Règim Electoral General (LOREG), atès que Catalunya no ha aprovat encara una llei electoral pròpia que reguli les seves eleccions parlamentàries. L'article 56 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya confereix a la Comunitat Autònoma la competència per a legislar el seu propi sistema electoral, dins del respecte als principis de representació proporcional matitzada i igualtat de sufragi. L'aplicació de la LOREG implica que diversos dels seus articles s'apliquen directament als processos electorals del Parlament de Catalunya.

Aquest sistema es caracteritza per ser proporcional i s'organitza en circumscripcions provincials, assignant representació a cadascuna de les quatre províncies catalanes: Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona. Aquesta estructura busca garantir una representació territorial equilibrada, encara que s'ha debatut si el model actual podria beneficiar a unes províncies més que a altres a causa de les diferències de població entre elles.

Un dels principis fonamentals del sistema és la representació proporcional matitzada, que permet assignar escons en funció dels vots obtinguts per cada llista electoral. Per a dur a terme aquesta assignació, s'utilitza la regla d'Hondt, un mètode de càlcul que facilita la distribució proporcional d'escons.

El sistema electoral català estableix un llindar mínim d'accés del 3% dels vots vàlids en cada circumscripció per a optar a la distribució d'escons. Aquest requisit té l'objectiu d'evitar la fragmentació excessiva del Parlament, permetent que únicament les formacions amb un suport mínim accedeixin a la representació parlamentària.

Quant al funcionament, els votants trien als seus representants mitjançant un sistema de llistes tancades i bloquejades. Això significa que l'elector vota per una llista completa de candidats proposada per cada partit sense possibilitat de seleccionar o alterar l'ordre dels candidats en ella. Aquest model afavoreix l'estabilitat en la representació dels partits i atorga a les formacions polítiques el control sobre l'ordre i composició de les llistes.

4.2 Distribució d'escons i circumscripcions

El sistema electoral del Parlament de Catalunya es basa en un model proporcional amb circumscripcions provincials i el repartiment d'escons mitjançant la Llei d'Hondt. Aquest sistema té com a objectiu garantir una representació proporcional matitzada dels partits polítics, però incorpora elements que afavoreixen la representació territorial equilibrada, generant sovint debats sobre la seva proporcionalitat estricta.

En primer lloc, el territori català es divideix en quatre circumscripcions que coincideixen amb les províncies: Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona. Aquesta divisió territorial és clau, ja que el nombre d'escons assignats a cada circumscripció no depèn únicament de la seva població, sinó també d'un criteri polític que busca compensar el pes de les zones menys poblades. En aquest sentit, Barcelona, tot i concentrar la major part de la població catalana, té assignats 85 escons, mentre que Tarragona en té 18, Girona 17 i Lleida 15. Aquest desequilibri relatiu provoca una sobrerrepresentació de les províncies menys poblades i una infrarepresentació de Barcelona en relació amb el seu pes demogràfic. Això també s'ha evidenciat en les darreres eleccions al Parlament de Catalunya. Per exemple, en les eleccions del 2021, partits com Junts per Catalunya van obtenir una representació especialment significativa gràcies a bons resultats en circumscripcions com Lleida o Girona, tot i tenir menys vots globals que altres forces com el PSC. De la mateixa manera, a les eleccions del 2024 es van tornar a observar diferències entre el percentatge de vots i la distribució final d'escons, amb partits beneficiats pel vot rural o en territoris menys poblats, i altres amb una alta concentració de vots a Barcelona obtenint una representació més baixa en relació amb el seu suport electoral. Aquests casos mostren com la configuració territorial del sistema electoral pot tenir un impacte directe en la proporcionalitat i la representació política.

En segon lloc, el repartiment dels 135 escons del Parlament es fa utilitzant la Llei d'Hondt, que és un sistema proporcional destinat a beneficiar lleugerament les forces polítiques més votades. Aquesta metodologia assigna els escons dividint els vots obtinguts per cada partit entre valors successius (1, 2, 3, etc.), ordenant els resultats i assignant els escons als valors més alts. No obstant això, només participen en aquest repartiment els partits que han obtingut almenys un 3% dels vots en la seva circumscripció, fet que exclou formacions polítiques més petites o minoritàries. Un clar exemple d'aquesta situació es el partit polític PACMA. En les eleccions del 2012, PACMA va obtenir un resultat similar, amb un 0,99% dels vots totals a Catalunya, i tampoc va aconseguir superar el 3% en cap de les quatre circumscripcions. Aquesta situació es va repetir també en les eleccions de 2015, on va obtenir un 1,6% dels vots totals, però sense superar el llindar.

En conseqüència, el sistema electoral català combina proporcionalitat i representació territorial, però això genera uns certs desequilibris. D'una banda, assegura que les zones menys poblades tinguin un pes relatiu més gran en el Parlament, però, de l'altra, aquest criteri territorial pot provocar que el nombre d'escons no reflecteixi exactament la proporció de vots obtinguts per cada partit a nivell general. Per tot això, el sistema ha estat objecte de debat en múltiples ocasions, especialment quant a la possible necessitat d'una reforma que faci més proporcional el repartiment dels escons sense perdre de vista la representació de tot el territori.

4.3 Llindars electorals i altres requisits d'accés

El sistema electoral del Parlament de Catalunya estableix diversos requisits d'accés per a garantir una representació proporcional matitzada, alhora que fixa límits per a evitar una fragmentació excessiva de la cambra. Un dels elements més rellevants en aquest sentit és el llindar electoral, que determina el mínim de vots necessaris perquè una formació política participi en el repartiment d'escons dins de cada circumscripció.

En primer lloc, la normativa vigent, concretament, l'article 163 de la Llei orgànica del Règim Electoral General (LOREG), fixa que els partits, coalicions o agrupacions d'electors han d'obtenir almenys un 3% dels vots vàlids emesos en una circumscripció per a accedir al repartiment d'escons mitjançant la Llei d'Hondt. Aquest requisit implica que qualsevol força política que no arribi a aquest percentatge queda exclosa del procés de distribució, independentment del nombre absolut de vots que hagi rebut. Aquesta mesura té com a objectiu evitar que partits amb suports molt reduïts puguin fragmentar el Parlament, cosa que podria dificultar la governabilitat.

En segon lloc, cal destacar que aquest llindar es calcula a nivell de cada circumscripció, no a nivell global de Catalunya. Això comporta que les formacions polítiques amb una implantació territorial limitada poden tenir més dificultats per a superar aquest percentatge, especialment en circumscripcions petites com Lleida, Girona o Tarragona, on el nombre total de vots emesos és menor. Per exemple, partits com el PACMA han obtingut resultats significatius a nivell global en diverses eleccions, però no han pogut superar el 3% en cap circumscripció, cosa que els ha impedit accedir a cap escó en el Parlament.

A més del llindar electoral del 3%, que determina que només participen en el repartiment d'escons aquelles candidatures que aconseguixen aquest percentatge mínim de vots vàlids en una circumscripció, el sistema electoral del Parlament de Catalunya estableix altres requisits per a accedir en la contesa electoral. Aquests requisits són essencials per a garantir la validesa i l'ordre del procés electoral, així com per a definir les condicions que han de complir les formacions polítiques i els candidats.

En primer lloc, les candidatures han de ser presentades dins dels terminis establerts per la legislació electoral i han d'estar formades per llistes tancades i bloquejades. Això implica que els electors voten per una llista completa de candidats, sense la possibilitat de modificar l'ordre o d'eliminar noms.

Aquest sistema reforça el paper dels partits polítics com a mediadors entre els candidats i l'electorat, limitant la participació individual directa.

En segon lloc, els partits polítics, coalicions o agrupacions d'electors que vulguin presentar-se han de complir requisits administratius específics. Les agrupacions d'electors, per exemple, han de recollir un determinat nombre de signatures de suport per a poder formalitzar la seva candidatura. Aquest número varia en funció de la circumscripció i s'estableix en relació amb el cens electoral. Aquesta condició està pensada per a evitar una proliferació incontrolada de candidatures i per a garantir un cert suport inicial.

A més, les candidatures han de complir criteris de paritat de gènere, seguint les disposicions legals que estableixen que les llistes han d'estar compostes per un mínim del 40% de representació de cada sexe. Aquesta mesura busca fomentar la igualtat efectiva entre homes i dones en l'àmbit polític.

També cal tenir en compte que només poden presentar-se aquells ciutadans que compleixin els requisits generals d'elegibilitat, com per exemple ser majors d'edat, tenir la nacionalitat espanyola, estar empadronats a Catalunya i no estar afectats per cap causa d'inelegibilitat o incompatibilitat, com és el cas d'uns certs càrrecs públics.

4.4 Evolució i reformes recents en la legislació electoral catalana

L'evolució i les reformes de la legislació electoral catalana han estat marcades per la manca d'una llei electoral pròpia, malgrat els intents reiterats d'establir un marc específic. En aquest context, el sistema electoral s'ha regit principalment per l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i la Llei orgànica del Règim Electoral General (LOREG), sense reformes significatives que hagin abordat qüestions com la proporcionalitat o la distribució d'escons.

Per a començar, cal remarcar que Catalunya no disposa d'una llei electoral pròpia. Això es deu, en gran part, a la manca de consens polític en el Parlament per a aprovar una norma d'aquest tipus, que requereix una majoria de dos terços. A pesar que l'Estatut d'Autonomia de 2006 preveu explícitament l'aprovació d'una llei electoral catalana, els intents per a desenvolupar-la han fracassat repetidament. Això ha provocat que el sistema electoral actual es basi en criteris establerts per la LOREG.

D'altra banda, les reformes més recents s'han centrat en aspectes puntuals, com per exemple la introducció de mesures tecnològiques o logístiques per a agilitzar els processos electorals. Per exemple, s'han implementat mecanismes per a facilitar el vot de les persones residents a l'estranger, a pesar que aquests continuen sent objecte de controvèrsia per les dificultats administratives que comporten. A més, també s'han adoptat mesures per a garantir la paritat de gènere en les llistes electorals, obligant els partits a presentar candidatures equilibrades en termes de representació femenina i masculina.

Així i tot, les demandes de reformes profundes continuen sent un tema recurrent en el debat polític. Entre les propostes més destacades hi ha la revisió del sistema de circumscripcions, que actualment

afavoreix les províncies menys poblades, i l'eliminació o flexibilització del llindar electoral del 3%. Aquestes reformes pretenen augmentar la proporcionalitat i donar més veu a les formacions minoritàries.

5. COMPARACIÓ ENTRE LA LEGISLACIÓ ELECTORAL ESCOCESA I CATALANA

5.1 Diferències en el sistema de distribució d'escons

La legislació electoral escocesa i catalana presenta diferències significatives a la distribució d'escons. A Escòcia es fa servir un sistema mixt que combina representació majoritària i proporcional, mentre que a Catalunya predomina un sistema proporcional amb circumscripcions provincials. Aquestes diferències afecten la configuració de les majories parlamentàries i la representativitat de les diverses formacions polítiques. A Escòcia, el fet que una part dels escons es reparteixi per majoria simple fa que els partits amb suport territorialment concentrat puguin obtenir avantatge, mentre que la representació proporcional matitzada redueix aquest efecte. En canvi, a Catalunya, el repartiment proporcional afavoreix una correlació més fidel entre el percentatge de vots i el nombre d'escons, encara que les províncies menys poblades tenen més pes relatiu en la distribució. Això fa que certes circumscripcions tinguin una sobrerepresentació respecte al seu pes demogràfic, cosa que pot alterar la proporcionalitat global del sistema.

Un exemple clar d'aquestes diferències es pot veure a les eleccions al Parlament escocès del 2021, on el Partit Nacional Escocès (SNP) va obtenir 62 escons directes per majoria absoluta, representant aproximadament el 85% dels disponibles en aquest sistema, i només 2 per representació proporcional de llistes, és a dir, el 4% dels escons assignats en aquest sistema. Això reflecteix l'avantatge que poden tenir els partits amb un suport concentrat geogràficament en el sistema majoritari. Per contra, a les eleccions al Parlament de Catalunya del 2021, Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) va obtenir 33 escons amb un 21,3% dels vots, mentre que el Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC), amb un percentatge similar de vots, també va obtenir 33 escons, demostrant una distribució més equitativa.

A més, a Escòcia, el model de representació proporcional matitzada a través del sistema d'addició de membres assegura una correcció parcial dels efectes majoritaris i evita una desproporció excessiva entre el nombre de vots i escons. Aquesta combinació permet que els partits amb un suport ampli però dispers puguin obtenir representació, encara que es segueixi mantenint cert avantatge per a les formacions grans als escons uninominals. Per contra, el model català, basat exclusivament en un sistema proporcional de llistes tancades, redueix les possibilitats d'un vot personalitzat i facilita una representació més fidel als resultats de les urnes, però dificulta el contacte directe entre electors i representants.

5.2 Comparació de llindars i barreres d'accés

Pel que fa als llindars i les barreres d'accés, Escòcia no imposa un llindar formal per a la representació regional, cosa que facilita la presència de partits petits i fomenta una representació més plural. Aquesta absència de llindar implica que partits amb un suport modest poden aconseguir representació en algunes regions, afavorint la diversitat del Parlament escocès. Aquest element és clau per entendre la presència de partits petits que, amb un percentatge reduït de vots, poden tenir representació i influir a la governabilitat.

Per exemple, a les eleccions escoceses de 2021, els Verds Escocesos van aconseguir 8 escons amb només un 8,1% dels vots gràcies a la llista proporcional. Per contra, a Catalunya, a les eleccions del 2021, la CUP amb un 6,6% va obtenir 9 escons, mentre que partits com el PDeCAT amb un 2,7% no van aconseguir representació a causa del llindar del 3%.

A Catalunya, en canvi, s'estableix un llindar del 3% dels vots a cada circumscripció per accedir al repartiment d'escons, dificultant l'entrada de formacions minoritàries, especialment a les províncies amb menys representants en joc. Això pot generar un sistema menys fragmentat, però també pot excloure opcions polítiques amb suport dispers. A les circumscripcions més petites, aquest llindar pot tenir un efecte especialment restrictiu, ja que si el nombre total d'escons a repartir és baix, el llindar efectiu pot ser molt superior al 3% nominal. Això beneficia els partits grans i redueix les opcions d'entrada de noves formacions polítiques.

A més, la regla d'Hondt aplicada a Catalunya tendeix a beneficiar les llistes més votades, especialment a les circumscripcions amb menys diputats, mentre que el sistema escocès, en combinar representació proporcional matitzada i majoritària, genera un efecte més equilibrat. Aquesta diferència en la distribució dels escons condiciona la manera com es configuren les majories parlamentàries i la capacitat d'incidència dels partits minoritaris.

5.3 Efectes de les diferències en la representació política

Les diferències en la distribució d'escons i llindars tenen un impacte notable a la representació política i a la formació de governs. A Escòcia, el model electoral permet una combinació entre representació directa i proporcional que genera un parlament divers, però amb certa correcció a favor dels partits més votats. Això ha facilitat la formació de governs més estables, malgrat la presència de partits minoritaris amb capacitat per influir en la presa de decisions.

A Catalunya, el sistema proporcional i la distribució territorial afavoreixen una pluralitat política que, en alguns casos, pot dificultar la governabilitat. Els governs solen requerir pactes i coalicions, ja que és estrany que un sol partit arribi a la majoria absoluta, cosa que fomenta la necessitat d'acords parlamentaris. Això es va veure clarament a les eleccions catalanes del 2015 i el 2017, on cap partit va aconseguir la majoria absoluta i van caldre pactes complexos per formar govern. Un escenari similar es va repetir a les eleccions del 2021, on malgrat la victòria del PSC en termes de vots, la majoria parlamentària es va formar mitjançant un acord entre les forces independentistes. Les eleccions del

2024 també han mantingut aquesta tendència a la fragmentació, amb diversos partits amb representació important i la necessitat de noves negociacions per garantir la governabilitat.

5.4 Anàlisi dels punts forts i febles de cada sistema

L'anàlisi de les fortaleeses i debilitats de cada sistema mostra avantatges i desavantatges en termes de representació democràtica, estabilitat governamental i participació ciutadana. A Escòcia, la combinació de representació directa i proporcional garanteix una relació més estreta entre votants i representants i facilita la diversitat política. Tot i això, pot generar certs desequilibris en la representació i afavorir els partits grans en el repartiment d'escons uninominals. La distribució d'escons en dues modalitats pot donar lloc a situacions en què un partit amb un gran nombre d'escons per vot directe acabi sobrerrepresentat respecte de la proporció en el total de vots.

A Catalunya, el sistema reflecteix més fidelment la pluralitat de l'electorat i garanteix una proporcionalitat que minimitza la distorsió del vot. Això no obstant, pot conduir a una fragmentació parlamentària que dificulta la formació de governs estables i afavoreix negociacions complexes entre els partits. Aquesta realitat genera un sistema més predictable en la seva estructura de partits, però pot limitar l'entrada de noves opcions polítiques a certes regions.

A més, mentre que el sistema escocès dóna més pes a la relació entre representant i elector gràcies als escons uninominals, el sistema català assegura una proporcionalitat més acurada però amb un vincle menys directe entre representants i ciutadans.

6. IMPACTE DE LA LEGISLACIÓ ELECTORAL EN LA REPRESENTACIÓ DEMOCRÀTICA

6.1 Com influeix el sistema electoral en la diversitat política i en la representativitat

El sistema electoral té un paper fonamental en la configuració de la diversitat política i la capacitat de representar diferents sensibilitats ideològiques dins d'un parlament. La forma de distribució dels escons, els llistats electorals i les normes de repartiment de vots influeixen directament en el grau de pluralisme polític que es pot trobar en una cambra legislativa.

A Escòcia, la combinació del sistema de representació majoritària i proporcional ha permès una representació més àmplia dels partits petits i mitjans. Aquest model adjudica alguns dels escons mitjançant el sistema unipersonal i la resta mitjançant un sistema proporcional, que ajuda a equilibrar la representació. D'aquesta manera, els partits amb una base electoral més limitada tenen la possibilitat d'aconseguir representació i influir en la política parlamentària. Això ha permès que el Parlament escocès tingui una varietat més àmplia de veus polítiques, inclosos els partits que defensen posicions minoritàries o regionalistes. Un exemple clar d'aquesta diversitat és la presència del Partit dels Verds

Escocès, que ha aconseguit una influència important en temes ambientals gràcies a la seva representació al parlament.

A Catalunya, el sistema electoral proporcional amb circumscripcions provincials acostuma a generar una representació política que reflecteixi més fidelment el suport electoral de cada partit, però amb una distribució territorial que pot afavorir determinades àrees per sobre d'altres. Això implica que els partits amb una presència més homogènia arreu del territori tenen un cert avantatge, mentre que els partits polítics amb suport concentrat poden tenir dificultats per aconseguir la representació. No obstant això, la barrera electoral del 3% pot excloure partits amb un suport minoritari però important, reduint així la diversitat política efectiva dins el Parlament català.

Aquesta diferència entre els dos sistemes fa que el grau de diversitat política a cada parlament sigui diferent. Mentre a Escòcia la combinació de models afavoreix la inclusió de més partits, a Catalunya la distribució territorial i el sistema de llistes tancades poden limitar les opcions per a que les noves formacions accedeixin a la representació. Així, el model escocès permet una major pluralitat en el nombre de partits representats, mentre que el model català assegura una proporcionalitat més clara entre els vots obtinguts i els escons assignats, però amb algunes distorsions derivades de la distribució territorial dels representants.

6.2 Efectes sobre el multipartidisme i la formació de governs

El disseny del sistema electoral té un impacte directe en la configuració del sistema de partits i en la forma en què es formen els governs després de les eleccions. Un sistema electoral que facilita l'entrada de múltiples partits al parlament fomenta la fragmentació política i obliga a formar governs de coalició, mentre que sistemes més restrictius poden generar majories absolutes més freqüents i facilitar la governabilitat.

A Escòcia, el sistema electoral ha generat un multipartisme moderat. Tot i que el Partit Nacional Escocès (SNP) ha estat la força dominant en les últimes dècades, la combinació de la representació majoritària i proporcional ha permès que altres partits com els laboristes, els conservadors i els verds obtinguin una representació important. Aquest equilibri ha fet que, en ocasions, el govern escocès hagi hagut de fer acords amb altres partits per garantir la governabilitat. Un exemple clar és la necessitat de l'SNP de negociar acords amb altres partits per aprovar pressupostos o lleis clau, que reflecteixin l'impacte del sistema electoral en la configuració de les majories parlamentàries.

A Catalunya, el pluripartisme és encara més acusat per l'ús del sistema proporcional pur. Això ha fet que, en la majoria de les ocasions, cap partit hagi aconseguit la majoria absoluta i, per tant, s'hagi d'arribar a acords de governabilitat entre diferents formacions polítiques. Aquesta dinàmica ha donat lloc a governs de coalició o acords concrets entre partits amb objectius comuns. Tanmateix, aquest nivell de fragmentació també pot generar inestabilitat, sobretot quan les parts tenen dificultats per arribar a acords duradors.

La diferència entre els dos sistemes fa que a Escòcia hi hagi una major tendència a formar governs amb una força dominant clara, mentre que a Catalunya la diversitat política requereix una major negociació i pactes continuats. Això té implicacions per a la governabilitat i l'estabilitat política, ja que mentre a Escòcia hi ha més estabilitat governamental, a Catalunya la fragmentació pot conduir a períodes d'incertesa política.

6.3 Casos concrets d'efectes legislatius: exemples d'Escòcia i Catalunya

Per entendre millor l'impacte de la legislació electoral en la representació democràtica, és útil analitzar casos específics en ambdós contextos. A Escòcia, les eleccions parlamentàries del 2021 van exemplificar com el sistema electoral pot influir en els resultats polítics. En aquelles eleccions, l'SNP va quedar molt a prop de la majoria absoluta, obtenint 64 escons, només un menys dels necessaris, gràcies a una combinació de bons resultats en circumscripcions uninominals i una presència destacada a la llista regional. Aquesta posició de força li va permetre continuar governant mitjançant un acord amb els Verds, i mantenir la qüestió del referèndum d'independència al centre del debat polític, demostrant com el sistema pot facilitar certes estratègies quan un partit aconsegueix una posició destacada.

En canvi, a Catalunya, les eleccions del 2024 van tornar a reflectir la influència del sistema proporcional en la diversitat política del Parlament. Com havia passat en eleccions anteriors, la pluralitat de forces polítiques i la distribució desigual d'escons entre circumscripcions van conduir a una composició fragmentada. Malgrat els avenços d'algunes forces, cap partit va obtenir una majoria clara, i van caldre llargues negociacions per formar govern. Aquest escenari torna a posar de manifest com el sistema electoral català fomenta la representació de sensibilitats diverses, però també pot dificultar la formació de governs estables. Aquests exemples mostren com la legislació electoral condiciona el panorama polític de cada territori, determinant quines forces polítiques tenen més opcions per tenir un paper rellevant en la presa de decisions governamentals.

7. CONCLUSIONS

Després d'haver dut a terme una anàlisi comparativa entre la legislació electoral dels parlaments d'Escòcia i Catalunya, he arribat a una sèrie de reflexions que considero rellevants per entendre com els sistemes electorals poden condicionar no només la qualitat democràtica d'un territori, sinó també l'equilibri entre les diferents àrees geogràfiques que el conformen. Aquesta recerca m'ha permès aprofundir en els mecanismes de representació política i comprovar que, en molts casos, garantir una representació igualitària no significa aplicar un criteri aritmètic uniforme, sinó adoptar solucions que garanteixin que cap part del territori no quedi invisible ni marginada.

En aquest sentit, una de les meves principals conclusions és que el vot de les persones que viuen en territoris menys poblats ha de tenir un valor relatiu més elevat per tal de contrarestar els desequilibris demogràfics i econòmics que sovint existeixen entre les zones urbanes i les rurals. Si el pes dels vots es determinés exclusivament en funció del nombre d'habitants, el resultat seria una concentració del poder polític a les grans ciutats, cosa que es podria traduir en una manca d'atenció a les necessitats i realitats dels territoris perifèrics. Aquesta situació generaria una fractura territorial i una desigualtat estructural dins del mateix sistema democràtic.

En el cas de Catalunya, el sistema electoral actual assigna els escons parlamentaris segons la província, i aquest criteri ha estat sovint criticat per generar distorsions en la proporcionalitat. Tanmateix, crec que cal reconèixer que aquesta distribució no és un error arbitrari, sinó un intent de garantir que comarques menys poblades com les de Lleida o les Terres de l'Ebre no estiguin permanentment subordinades a la voluntat de l'àrea metropolitana de Barcelona. Tot i això, crec que el sistema actual presenta desequilibris que es podrien corregir parcialment amb un mecanisme compensatori a nivell nacional, com fan altres sistemes electorals, per tal de mantenir la representació territorial i, alhora, apropar-se a la proporcionalitat ideal.

Escòcia, en canvi, ha pogut aplicar un model que, en aquest sentit, considero molt més equilibrat i adaptable a una societat plural. El seu sistema electoral mixt, que combina escons uninominals amb una llista regional de compensació, corregeix els efectes més pronunciats de les majories territorials i assegura una representació més alineada amb el vot popular. Això permet que els partits amb suport transpartidista però no concentrats territorialment tinguin veu al Parlament, una qüestió clau per garantir que no només les principals forces polítiques o les que dominen en determinades àrees tinguin capacitat de prendre decisions.

A més, aquest model afavoreix una percepció més justa del sistema per part dels votants. Quan els ciutadans perceben que el seu vot no influeix en el resultat, la motivació per participar en els processos electorals disminueix, cosa que pot conduir a una greu desafecció amb les institucions democràtiques. A Catalunya, aquest sentiment es pot intensificar en zones on els partits amb menys suport a nivell provincial tenen poques possibilitats de guanyar escons. A Escòcia, però, el sistema de suma de membres fa que fins i tot els vots als candidats de les minories tinguin un impacte real, reforçant la idea que cada vot compta.

Aquesta distribució més equitativa també es tradueix en un millor funcionament institucional. Mentre que a Catalunya la fragmentació del Parlament pot provocar bloquejos polítics i dificultats per formar governs estables, el sistema escocès, tot i promoure la pluralitat, aconsegueix mantenir una certa governabilitat gràcies a la combinació de la representació directa i la proporcionalitat. Aquesta fórmula pot ser una font d'inspiració per a futures reformes a Catalunya, ja que no cal triar entre l'estabilitat o la representació justa: es poden dissenyar sistemes que combinin tots dos valors.

També m'ha semblat especialment interessant observar com el context històric i polític influeix profundament en l'estructura dels sistemes electorals. A Catalunya, la distribució provincial d'escons es va adoptar en un moment en què la prioritat era consolidar la democràcia i garantir una transició estable. Tanmateix, han passat més de quaranta anys, i és evident que la societat catalana ha canviat. El que ara cal és un debat sincer i serè sobre com reformar aquest sistema per fer-lo més just i eficient, sense perdre de vista l'equilibri territorial que s'ha volgut preservar des del principi.

En canvi, Escòcia va ser capaç de dissenyar el seu sistema des de zero a finals del segle XX, cosa que li va permetre incorporar des del principi mecanismes moderns adaptats a les necessitats d'una societat diversa. Aquesta diferència contextual no ha de servir com a excusa per mantenir la immobilitat, sinó com a estímul per actualitzar el sistema català d'acord amb les demandes democràtiques actuals.

Finalment, voldria destacar que un sistema electoral just ha de permetre que totes les veus, grans o petites, tinguin la possibilitat de ser representades, tant si provenen de centres urbans com de zones rurals, tant si formen part de grans partits com si pertanyen a iniciatives minoritàries. La pluralitat política i territorial és un valor essencial de qualsevol democràcia madura, i s'ha de protegir amb instruments legals i institucionals ben pensats.

En conclusió, aquest treball destaca que no hi ha un únic model ideal, però és possible identificar bones pràctiques i dissenyar solucions més equilibrades. Des del meu punt de vista, el sistema escocès constitueix una referència útil per abordar una reforma electoral a Catalunya que combini proporcionalitat, representació territorial i estabilitat governamental. Aquesta reforma hauria de partir de la convicció que la igualtat democràtica no consisteix a tractar tots els territoris per igual, sinó a garantir que cap d'ells no sigui sistemàticament oblidat.

Aquesta anàlisi m'ha fet veure que el sistema electoral no és només una eina tècnica, sinó un mecanisme fonamental per construir una societat cohesionada, representativa i justa. És responsabilitat de les institucions adaptar-lo a les realitats canviants del segle XXI, i també de la ciutadania exigir aquest canvi quan el sistema ja no respon a les seves necessitats.

8. BIBLIOGRAFIA ELECTRÒNICA

Infoelectoral | Sistema electoral. Disponible a:
<https://infoelectoral.interior.gob.es/es/proceso-electoral/preguntas-frecuentes/sistema-electoral/>

Voting systems in the UK. Disponible a:
<https://www.parliament.uk/about/how/elections-and-voting/voting-systems/>

Carey, G. M. (1997). Los Sistemas Electorales Y La Representación Política Femenina (3) - Impacto Diferencial De Los Sistemas Electorales En La Representación Política Femenina. Disponible a:
https://www.europarl.europa.eu/workingpapers/femm/w10/2_es.htm

Santillana Pascual, A. (2017). Análisis comparativo de sistemas electorales. Disponible a:
<https://uvadoc.uva.es/bitstream/handle/10324/30034/TFG-E-437.pdf?sequence=1>

Undiscovered Scotland: Timeline of Scottish History. Disponible a:
<https://www.undiscoveredscotland.co.uk/usfeatures/timeline/index.html>

Scottish History Timeline | BritRoyals. Disponible a: <https://www.britroyals.com/scotstimeline.asp>

History | Scotland.org. Scotland. Disponible a: <https://www.scotland.org/about-scotland/history>

Timeline. The Scottish Parliament. Disponible a:
<https://www.parliament.scot/get-involved/education/education-resources/parliament-website-resource/interactive-resources/timeline>

Historia - Assemblea Nacional Catalana. (2019). Assemblea Nacional Catalana. Disponible a:
<https://int.assemblea.cat/es/about-catalonia/historia/>

Parlament de Catalunya. La institució parlamentària en la història. Disponible a:
<https://www.parlament.cat/pcat/parlament/historia-del-parlament/>

How MSPs are elected. The Scottish Parliament. Disponible a:
<https://www.parliament.scot/msps/about-msps/how-msps-are-elected>

BBC Scotland. (2021, April 26). Scottish Election 2021: How does Scotland's voting system work? [Video]. YouTube. Disponible a: https://www.youtube.com/watch?v=FReV_SRPros

How MSPs are elected. Electoral Commission. Disponible a:
<https://www.electoralcommission.org.uk/resources/resources-young-people/who-responsible/scottish-parliament/how-msps-are-elected>

The authority of the Scottish Parliament. (2024). Scottish Parliament electoral system. Disponible a: <https://www.parliament.scot/-/media/files/spice/factsheets/parliamentary-business/scottish-parliament-electoral-system-12-may-2021.pdf>

At what age can someone register to vote? Electoral Commission. Disponible a: <https://www.electoralcommission.org.uk/cy/node/23909>

Report on the Scottish Parliament election on 6 May 2021. (2021). Electoral Commission. Disponible a: <https://www.electoralcommission.org.uk/research-reports-and-data/our-reports-and-data-past-elections-and-referendums/report-scottish-parliament-election-6-may-2021>

Lords/Commons, C. O. H. O. (2012). Draft House of Lords Reform Bill - Joint Committee on the Draft House of Lords Reform Bill. Disponible a: <https://publications.parliament.uk/pa/jt201012/jtselect/jtdraftref/284/284ii20.htm>

Parlament de Catalunya. Resultats electorals. Disponible a: <https://www.parlament.cat/pcat/parlament/que-es-el-parlament/resultats-electorals/>

Eleccions al Parlament de Catalunya 2012 - Resultats definitius - Blanes. Disponible a: https://gencat.cat/eleccions/epc2012resultats/09AU/DAU0917902399_L2.htm

Parlament De Catalunya. Sistema electoral. Disponible a: <https://www.parlament.cat/pcat/parlament/sistema-electoral/>

Parlament de Catalunya. Procediment electoral. Disponible a: <https://www.parlament.cat/pcat/parlament/que-es-el-parlament/procediment-electoral/>

Duran, I. (2024). Com funciona el sistema de votació a les eleccions a Catalunya? RAC1. Disponible a: <https://www.rac1.cat/politica/eleccions/20240512/134862/com-funciona-sistema-votacio-eleccions-catalunya.html>

Informe per a la Llei electoral de Catalunya Comissió d'experts creada per Acord del Govern de 27 de març de 2007. (2007). Disponible a: <https://www.parlament.cat/document/intrade/148223>

2021 Scottish Parliament Election Results. Disponible a: <https://www.parliament.scot/-/media/files/education/election-results-2021-english.pdf>

Portella, N. (2024). Unas nuevas elecciones en Catalunya sin ley electoral propia, la gran asignatura pendiente. ElNacional.cat. Disponible a: https://www.elnacional.cat/es/politica/nuevas-elecciones-en-catalunya-sin-ley-electoral-gran-asignatura-pendiente_1186383_102.html

Admin. (2024). El Procés de Reforma del Sistema Electoral a Catalunya. El Teu Parlament. Disponible a:
<https://www.elteuparlament.cat/el-proces-de-reforma-del-sistema-electoral-a-catalunya/#propostes-innovadores-per-a-una-reforma-electoral-inclusiva>

LEGISLACIÓ

Decret 306/2006, del 20 de juliol, pel qual es dona publicitat a la Llei orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, DOGC, 4680, §, (2006).

Llei orgànica 5/1985, del 19 de juny, del règim electoral general, BOE, 147, §, (1985).

Scotland Act 1998, c. 46, Part I – The Scottish Parliament, §, (1998).

Scottish Elections (Reform) Act 2020, asp 5, Part 1 – General Reforms, §, (2020).